

Sprawozdanie z działalności Biblioteki Głównej i bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej w 2021 roku.

Biblioteka Główna wraz z bibliotekami specjalistycznymi stanowi zaplecze naukowo-badawcze dla studentów i pracowników naukowych. Wspomaga proces dydaktyczny realizowany na wydziałach oraz wspiera prowadzenie badań w laboratoriach i zakładach naukowych. Biblioteka Główna wraz z bibliotekami specjalistycznymi realizują prace w zakresie pozyskiwania danych oraz opracowywania raportów dla celów zarządczych, aktywnie wspierając procesy związane z ewaluacją jakości działalności naukowej i oceną pracowniczą.

ORGANIZACJA

Strukturę i zatrudnienie w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego Politechniki Warszawskiej (SBI PW) w 2021 roku przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Organizacja i stan kadrowy w SBI PW w 2021 r.

typ biblioteki	Struktura	Zatrudnienie	
	liczba jednostek	liczba osób	liczba etatów
BG	6	82	81,75
biblioteki wydziałowe	12	30	29,00
biblioteki instytutowe	7	2	1,50
biblioteki innych jednostek organizacyjnych	2	2	1,60
RAZEM	27	116	113,85

W roku sprawozdawczym zrezygnowano z prowadzenia Punktu Bibliotecznego DS. Babilon, którego zasoby przemieszczono do Biblioteki Głównej. Na Wydziale Elektroniki i Technik Informacyjnych prowadzono prace zmierzające do likwidacji Biblioteki Instytutu Systemów Elektronicznych.

Pomieszczenia bibliotek SBI zajmowały powierzchnię 9 059 m², oferowano 1 053 miejsca dla czytelników.

ZADANIA

W 2021 roku realizacja kluczowych zadań SBI PW, określonych w Regulaminie Organizacyjnym Politechniki Warszawskiej obejmowała gromadzenie, opracowanie, udostępnianie zasobów bibliotecznych tradycyjnych i elektronicznych, dydaktykę w zakresie źródeł informacji oraz zadania wspierające ewaluację działalności naukowej Uczelni.

Wśród zrealizowanych zadań znalazły się:

- Wsparcie projektu Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza – przygotowano szereg raportów z wykorzystaniem wskaźników metrycznych produktywności, wpływu cytowań i współpracy, monitorowano stan bibliometrycznych wskaźników obligatoryjnych w projekcie. Opracowano raporty dotyczące m.in. umiędzynarodowienia Uczelni, udziału dorobku naukowego Priorytetowych Obszarów Badawczych (POB-ów) w zbiorze najbardziej wpływowych i najczęściej cytowanych publikacji. Przygotowano wykazy czasopism z górnego decyla najczęściej cytowanych publikacji wg *Scopus (TOP-10)* z podziałem na dyscypliny oraz raporty

porównawcze z innymi jednostkami w kraju, prowadzono obsługę programów Open Science i Best Paper.

- Obsługa programów Open Access Elsevier i IEEE – weryfikacja afiliacji autorów w PW, akceptacja artykułów zgłoszonych do programu za pomocą konta administracyjnego.
- Przygotowanie wieloaspektowych raportów w zakresie osiągnięć naukowych na potrzeby zarządcze, agregujących dane z globalnych baz danych (Scopus, Web of Science) krajowego systemu informacji o nauce (POL-on) oraz Bazy Wiedzy PW.
- Opracowanie, digitalizacja oraz upowszechnianie kolekcji fotografii autorstwa Tadeusza Baruckiego – kontynuacja projektu dofinansowanego ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki.
- Aktualizacja Regulaminu Udostępniania Zbiorów i Świadczenia Usług Informacyjnych systemu biblioteczno-informacyjnego PW – prace nad aktualizacją Regulaminu zakończone jego uchwaleniem przez Senat (Uchwała nr 160/L/2021 Senatu PW z dnia 22 grudnia 2021 r.).
- Wstępne prace przygotowawcze do zakupu systemu bibliotecznego nowej generacji – analiza potrzeb, rozpoznanie rynku, analiza wdrożeń.
- Podnoszenie jakości i efektywności Katalogu Centralnego PW – kontynuacja prac w zakresie modyfikacji opisów formalnych oraz słów kluczowych, UKD, klasyfikacji lokalnej.
- Opracowanie procedur udostępniania w zakresie obsługi konta bibliotecznego w zintegrowanym systemie bibliotecznym Aleph, udostępniania dokumentów bibliotecznych na miejscu i poza bibliotekę, obiegu dokumentów bibliotecznych wewnątrz biblioteki i generowania raportów.
- Prace nad opracowaniem procedur dotyczących gromadzenia i opracowania książek (druków zwartych i elektronicznych) oraz wydawnictw ciągłych.
- Rozbudowa strony internetowej BG PW – opracowanie nowych treści dla zakładki „Ewaluacja/Bibliometria”, aktualizacja zakładek: „Open Access – finansowanie”, „Dane badawcze”, „Ośrodek Informacji Patentowej” oraz uruchomienie w nowej wersji podstrony „Nowości wg działów”.

WYDATKI

W 2021 roku Biblioteka Główna w zakresie działalności bieżącej dysponowała kwotą w wysokości 13 546 467,-zł, która obejmowała:

- środki przekazane do dyspozycji w roku 2021 – 13 427 358 zł, w tym:
 - kwota z podziału subwencji – 13 412 358 zł;
 - środki przekazane na zakup oprogramowania OMEGA PSIR – 15 000 zł;
- przychody wypracowane przez Bibliotekę Główną w roku 2021 – 119 109 zł.

Ponadto z Ministerstwa Edukacji i Nauki pozyskano dodatkowe środki na kontynuację projektu z programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki – 67 157 zł.

W 2021 roku wydatki na wszystkie typy zbiorów w całym SBI były wyższe o 57 499 zł (BG – o 68 337 zł) w stosunku do roku poprzedniego. Zestawienie wydatków przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Łączne wydatki na zakup zbiorów bibliotecznych w 2021 roku

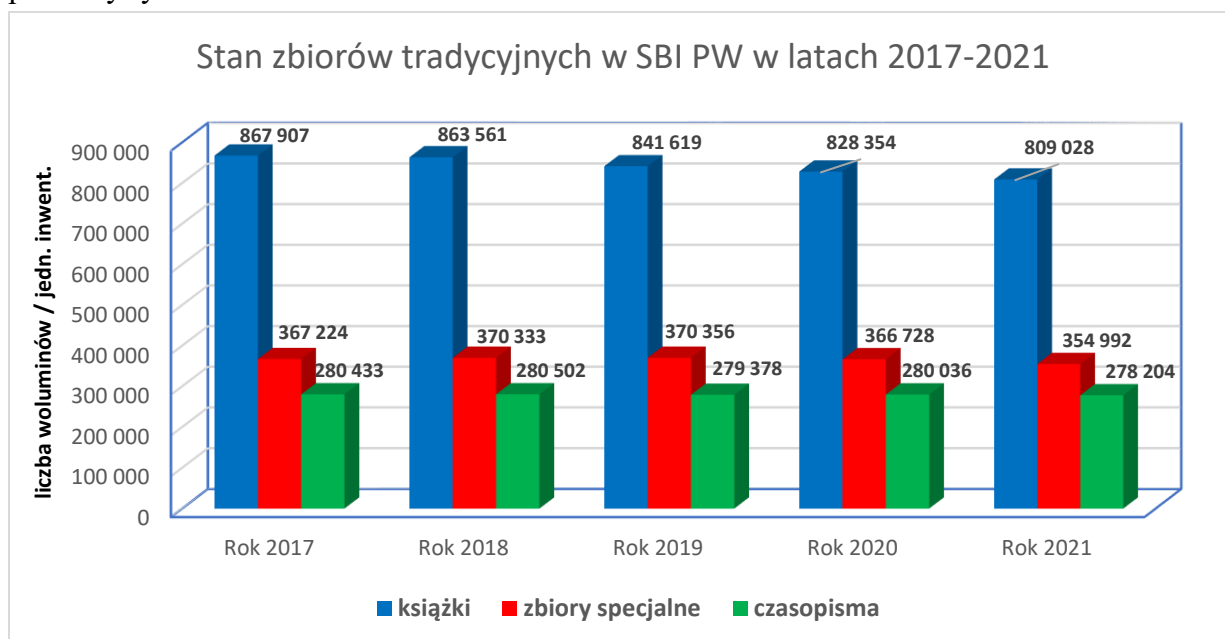
Wyszczególnienie	ogółem	w tym BG
książki drukowane	393 882,-	298 878,-
prenumerata czasopism drukowanych		
polskich	122 033,-	75 935,-
zagranicznych	324 536,-	313 064,-
zbiory specjalne	1403,-	881,-
dostęp do licencjonowanych zasobów elektronicznych	2 328 977,-	2 326 695,-
RAZEM	3 170 831,-	3 015 453,-

W związku z trwającym stanem epidemii i wynikającym z tego faktu brakiem dostępu do niektórych bibliotek ograniczono wydatki na zakup tygodników i prasy bieżącej. Na prenumeratę czasopism drukowanych w 2021 roku wydano łącznie mniej o 115 704 zł niż w roku poprzednim. Biblioteka Główna sfinansowała na kwotę 102 797 zł prenumeratę 35 tytułów czasopism zagranicznych dla 6 bibliotek wydziałowych.

Na książki (skrypty, podręczniki oraz literaturę naukową) w całym SBI wydano o 63 388 zł więcej niż w roku poprzednim, natomiast koszt dostępu do zasobów elektronicznych był o 109 394 zł wyższy w stosunku do roku 2020. Na dostęp do norm elektronicznych wydano 55 730 zł.

ZBIORY

Stan zbiorów tradycyjnych bibliotek SBI PW w przeciągu minionych 5 lat prezentuje poniższy rysunek.

Rys. 1. Stan zbiorów tradycyjnych w SBI PW w latach 2017–2021

Biblioteka Główna gromadzi i udostępnia 72% zasobów dostępnych w bibliotekach SBI PW (65% zbiorów książek i 86% zasobów czasopism).

Tabela 3. Przyrost książek tradycyjnych w jednostkach inwentarzowych w roku 2021

książki	SBI PW		w tym w BGPW
przybyło	7 089	zakup: 5 945	5 141
		dar/wymiana: 775	
		inne: 186	
ubyło	24 997		21 845

Ubytkowania dokumentów dokonano w wyniku selekcji materiałów nieaktualnych i zniszczonych.

Tabela 4. Akcesja czasopism drukowanych w tytułach wg źródeł wpływu w roku 2021

czasopisma	SBI PW		w tym w BGPW
czasopisma krajowe	487		284
czasopisma zagraniczne	137		81
razem	624	prenumerata i zakup: 456	365
		wymiana: 2	
		dar i przekazania: 166	

Tabela 5. Stan zbiorów specjalnych w bibliotekach SBI PW w roku 2021 wg typu zasobu

zbiory specjalne	SBI PW	BG PW
starodruki	247	127
rękopisy	6 619	6 619
dokumenty graficzne	31 133	30 100
CD-romy	4 242	2 377
dyskiety	870	760
mikroformy	137 830	137 830
materiały audiowizualne	264	264
normy	95 371	70 046
video	51	0
kartografia	2 032	2 032
inne	9 519	1 957

Tabela 6. Stan zbiorów specjalnych w zakresie rozpraw doktorskich i prac dyplomowych w bibliotekach SBI PW w roku 2021 wg typu zasobu

Typ pracy	SBI PW
rozprawy doktorskie	11 187
prace magisterskie	32 368
prace inżynierskie	22 898
prace podyplomowe	358

W Centralnym Katalogu Zbiorów Bibliotek PW na koniec 2021 roku zarejestrowano 299 159 rekordów opisów bibliograficznych (w tym: 287 005 to opisy książek i 9 526 opisy czasopism). Objęły one łącznie 893 863 egzemplarze materiałów bibliotecznych (w tym: 710 060 książek i 180 699 czasopism).

Zasoby elektroniczne

Tabela 7. Zasoby elektroniczne dostępne w roku 2021 wg typu

Zasób	Liczba tytułów
Bazy danych	218
Książki elektroniczne:	
własne	1 037
licencje	540 712
Czasopisma elektroniczne	8 589
Normy:	
Baza PKN (normy polskie)	104 586
Platforma IEEE (normy zagraniczne)	4 554

Biblioteka Cyfrowa

Tabela 8. Stan oraz wykorzystanie Biblioteki Cyfrowej PW w roku 2021

Stan zasobów	Biblioteka Cyfrowa PW	Cyfrowa Kolekcja Zbiorów Specjalnych
łączna liczba obiektów	10 918	5 869
obiekty opublikowane w 2021 roku	2 183	-
Wykorzystanie Biblioteki Cyfrowej PW		
liczba odwiedzających	2 879 670	
liczba wygenerowanych stron	15 711 432	
liczba wyświetleń publikacji	641 917	

DZIAŁANIA NA RZECZ EWALUACJI JAKOŚCI DZIAŁALNOŚCI NAUKOWEJ UCZELNI

W roku 2021 Biblioteka Główna kontynuowała zadania wspierające przygotowania Uczelni do ewaluacji jakości działalności naukowej. Prowadzone były intensywne działania na rzecz dostosowania danych zgromadzonych w Bazie Wiedzy PW (BW PW) do obowiązujących przepisów prawnych odnoszących się do zakresu danych sprawozdawanych w Polskiej Bibliografii Naukowej (PBN) i POL-on. Na podstawie raportów uzyskanych z POL-on zaimplementowano do BW PW informacje o zatrudnieniu. Przeprowadzono kontrolę kompletności i jakości danych zgromadzonych w BW PW. Opisy bibliograficzne publikacji uzupełniono o dane istotne dla poszczególnych typów publikacji, m.in. DOI, URL, czy ISBN. Bibliotekarze Biblioteki Głównej prowadzili na bieżąco import publikacji z afiliacją PW z bazy Scopus do BW PW, a następnie przy współpracy z redaktorami BW PW uzupełniali opisy o brakujące metadane.

Podobne działania w zakresie zapewnienia kompletności i poprawności danych zostały przeprowadzone przez pracowników Biblioteki Głównej w odniesieniu do patentów, z wykorzystaniem bazy patentowej Urzędu Patentowego i baz patentowych o zasięgu globalnym.

Dane w zakresie patentów na wynalazek oraz praw ochronnych na wzór użytkowy zostały wprowadzone do POL-on ręcznie przez pracowników Biblioteki Głównej. Korzystano z narzędzia do pobierania metadanych z bazy Open Patent Service, udostępnionego przez POL-on.

Łącznie w module POL-on Patenty i prawa ochronne zarejestrowano 531 patentów oraz praw ochronnych na wzór użytkowy za lata 2017-2021.

Bibliotekarze Biblioteki Głównej oraz redaktorzy i koordynatorzy BW PW prowadzili działania monitorujące w zakresie zgodności danych w BW PW z danymi w systemach centralnych (PBN, SEDN), w tym zgodności oświadczonych udziałów i identyfikacji duplikatów na Profilu Instytucji w PBN.

Zespół Biblioteki Głównej przygotował materiały instruktażowe dla pracowników Uczelni dotyczące integracji (uwierzytelnienia) profilu osoby w BW PW z jej profilem ORCID i sposobu przekazywania danych z BW PW do ORCID, wycofania lub zmiany dyscypliny w kontekście udziału osoby w publikacji, zgłaszania publikacji/patentów do BW PW przez doktorantów szkół doktorskich.

Na zlecenie władz Uczelni, władz wydziałów i przewodniczących rad dyscyplin naukowych przygotowywano cyklicznie raporty o stanie zatwierdzenia Oświadczenia 3 przez pracowników poszczególnych wydziałów, realizacji Zarządzenia Rektora w sprawie integracji POL-on / PBN / ORCID, identyfikacji zagrożeń – sankcji. Opracowywano także raporty odnoszące się do dorobku publikacyjnego w dyscyplinach oraz zawierające dane w zakresie udzielonych patentów na wynalazki i praw ochronnych na wzory użytkowe za lata 2017-2021 z podziałem na dyscypliny.

BAZA WIEDZY PW

Stan napelnienia danymi w Bazie Wiedzy PW w latach 2014–2021 podano w Tabeli 9.

Tabela 9. Liczba dokumentów w Bazie Wiedzy PW wg roku wydania /obrony/ udzielenia/ udostępnienia/ za lata 2014–2021

Typ dokumentu	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Książki	820	792	797	807	758	675	488	350
Artykuły i rozdziały (w tym materiały konferencyjne)	5 067	5 260	5 347	4 723	4 458	3 979	3 305	2 801
Raporty (aktualnie w module: Inne materiały)	590	718	654	828	760	605	199	164
Prace inżynierskie/licencjackie	2 907	3 223	3 388	3 574	3 385	3 416	3 084	3 086
Prace magisterskie	2 000	2 375	2 387	2 373	2 579	2 505	2 279	2 454
Rozprawy doktorskie	101	112	87	96	139	141	70	52
Projekty	815	925	670	521	305	189	156	54
Patenty	85	97	113	116	125	122	90	98
Suma:	12 385	13 502	13 443	13 038	12 509	11 632	9 671	9 059

Tabela 10. Liczba dokumentów wprowadzonych do Bazy Wiedzy PW do 2015 roku oraz w latach 2016–2021 – stan na 10.01.2022 r.

Typ dokumentu	do 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Suma
Książki	7 911	1 271	1 246	1 101	1 291	910	901	14 631
Artykuły i rozdziały (w tym materiały konferencyjne)	44 071	7 360	6 543	6 511	8 201	6 812	5 108	84 606
Raporty (aktualnie w module: Inne materiały)	1 870	1 022	939	993	1 088	591	499	7 002
Tłumaczenia (aktualnie w module: Artykuły i rozdziały)	0	0	0	3	0	0	1	4
Prace inżynierskie/licencjackie	12 076	9 855	5 583	3 501	3 211	3 845	3 639	41 710
Prace magisterskie	13 124	6 612	4 439	3 315	2 377	2 652	2 988	35 507
Rozprawy doktorskie	3 240	196	128	274	207	247	134	4 426
Projekty	2 028	9 140	464	467	286	280	187	12 852
Patenty	852	146	192	140	136	185	224	1 875
Suma:	85 172	35 602	19 534	16 305	16 797	15 522	13 681	202 613

Ogółem na koniec 2021 roku w Bazie Wiedzy zarejestrowanych było 202 613 dokumentów

W roku sprawozdawczym w Bazie Wiedzy prowadzono działania na rzecz poprawienia jakości i kompletności danych, dostosowania ich do wymagań PBN i POL-on oraz uzyskania pełnej zgodności z systemami centralnymi (PBN, SEDN). Zrealizowano:

- uzupełnianie i korektę danych istotnych dla poszczególnych typów publikacji (DOI, URL, ISBN, skrócona nazwa konferencji),
- import i korektę publikacji z afiliacją PW z bazy Scopus do Bazy Wiedzy,
- weryfikację oraz uzupełnienie danych dotyczących patentów uzyskanych w latach 2017–2021,
- weryfikację punktacji artykułów z czasopism od 2019 roku, zgodnie z aktualnym Wykazem czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych,
- utworzenie profili doktorantom szkół doktorskich i uzupełnienie ich o niezbędne dane,
- wprowadzenie do BW PW publikacji zgłoszonych przez doktorantów szkół doktorskich i weryfikacja publikacji już zarejestrowanych w BW PW,
- weryfikację i aktualizację profili pracowników naukowych,
- uzupełnienie brakujących identyfikatorów PBN, USOS i ORCID w profilach autorów,
- identyfikację publikacji nie będących artykułem naukowym typu: edytoriał, abstrakt, errata, list, nota redakcyjna i oznaczenie jako „Pomijane przy ocenie parametrycznej”,
- identyfikację artykułów In Press i ich oznaczenie weryfikację i korektę błędów uniemożliwiających poprawne przesłanie danych do PBN,
- weryfikację w POL-on i korektę danych w profilu autora w zakresie dyscyplin i zaliczenia do liczby N, w odniesieniu do autorów, dla których PW nie jest podstawowym miejscem pracy,

- identyfikację i weryfikację opisów prac dyplomowych utajnionych, indeksowanych w BW PW w wyniku importu z Archiwum Prac Dyplomowych.

W pracach uczestniczyli pracownicy Oddziału Informacji Naukowej i Analiz Bibliometrycznych Biblioteki Głównej PW oraz bibliotekarze bibliotek specjalistycznych: 7 koordynatorów wydziałowych oraz 23 redaktorów BW PW.

W ciągu roku przeprowadzono testy nowej wersji oprogramowania Bazy Wiedzy PW i wdrażanych funkcjonalności oraz sprawdzano poprawność działania raportów. Opracowano procedury wprowadzania danych do Bazy: ogólne i dotyczące niektórych typów danych.

Na zlecenie władz Uczelni, władz wydziałów i kierowników dyscyplin przygotowywano raporty zbiorcze (dla dyscypliny, wydziału lub grupy pracowników) oraz indywidualne. Były to:

- wykazy publikacji,
- zestawienia patentów za lata 2017- 2020 z podziałem na dyscypliny,
- zestawienia NO dla dyscyplin i jednostek organizacyjnych,
- raporty dorobku publikacyjnego doktorantów szkół doktorskich zarejestrowanego w BW PW,
- raporty udziałów jednostkowych pracowników, którzy oświadczenie o N złożyli poza PW
- raporty monitorujące proces zatwierdzania Oświadczenia 3 według jednostek organizacyjnych,
- raport dotyczący symulacji średniej wartości punktowej jednostki współautorstwa dla poszczególnych dyscyplin oraz liczby punktów w jednostkach współautorstwa dla wszystkich N za lata 2017-2020
- raporty porównawcze POL-on – Baza Wiedzy PW (uwzględniające m.in. dane kadrowe, brakujące numery ORCID, stan oświadczeń),
- raporty porównawcze Baza Wiedzy PW – baza Scopus, Baza Wiedzy PW – E-Wyszukiwarka UPRP, Baza Wiedzy PW – baza Espacenet,

POLSKA BIBLIOGRAFIA NAUKOWA

Tabela 11. Zestawienie liczby publikacji za okres 2017-2021, wyeksportowanych z Bazy Wiedzy do PBN, wg dyscyplin. Stan na 31.12.2021.

dyscyplina	książki *)	artykuły i rozdziały*)
1.2 filozofia	19 (7)	88 (27)
2.1 architektura i urbanistyka	57 (14)	884 (231)
2.2 automatyka, elektronika i elektrotechnika	69 (18)	2 701 (438)
2.3 informatyka techniczna i telekomunikacja	67 (22)	1 959 (389)
2.4 inżynieria biomedyczna	6	560 (86)
2.5 inżynieria chemiczna	23 (6)	762 (187)
2.6 inżynieria lądowa i transport	144 (24)	2 851 (546)
2.7 inżynieria materiałowa	5 (1)	971 (185)

2.8 inżynieria mechaniczna	70 (16)	1 873 (307)
2.9 inżynieria środowiska, górnictwo i energetyka	53 (8)	1 245 (211)
5.6 nauki o zarządzaniu i jakości	110 (21)	773 (163)
5.7 nauki prawne	10 (8)	145 (27)
6.3 matematyka	3 (1)	244 (51)
6.5 nauki chemiczne	6 (2)	888 (239)
6.6 nauki fizyczne	3 (1)	918 (197)
Ogółem (z wykluczeniem duplikatów)**	612 (143)	15 311 (2 968)

*) w nawiasie podano liczby publikacji wprowadzonych do Bazy Wiedzy w 2021 roku

) publikacja może być uwzględniana w więcej niż jednej dyscyplinie. W wierszu **Ogółem (z wykluczeniem duplikatów) podano wartości unikatowe tzn. dana publikacja była brana pod uwagę tylko raz.

W 2021 roku do PBN zostały wyeksportowane wszystkie publikacje z lat 2017-2021, przekazane przez autorów do ewaluacji na podstawie Oświadczenia nr 3. Ze względu na specyfikę ewaluacji 2017-2021 te same publikacje były przesyłane do PBN wielokrotnie (z uwagi min. na zmiany w oświadczeniach autorów), aż do uzyskania pełnej zgodności z aktualnym stanem danych w BW PW.

Według stanu na dzień 31.12.2021 roku w PBN 2.0 w profilu Politechniki Warszawskiej zarejestrowanych było **15 923** publikacji pracowników PW za lata 2017–2021.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE

Informacje o działalności i usługach bibliotecznych przekazywane są poprzez stronę domową biblioteki oraz media społecznościowe. Biblioteka Główna prowadzi profil na Facebooku, Blog BGPW, blog Niezbędnik Chemika, profil na Twitterze. Biblioteki Wydziału Inżynierii Chemicznej i Procesowej, Wydziału Mechatroniki oraz Szkoły Biznesu biorą udział w tworzeniu wydziałowych stron internetowych, natomiast Biblioteka Wydziału Instalacji Budowlanych, Hydrotechniki i Inżynierii Środowiska prowadzi swój profil na portalach społecznościowych: Facebook, Instagram, LinkedIn oraz Twitter.

Tabela 12. Statystyka wykorzystania strony domowej BG PW w roku 2021.

Użytkownicy	53 403
Sesje / wejścia	221 139
Odsłony	423 318

Źródło: Google Analytics

W ramach działalności wystawienniczej w 2021 roku zorganizowano 8 wystaw:

- wystawa w ramach XI Warszawskiego Pikniku Archiwalnego pod hasłem *Bez kobiet nie ma historii* – "Maria Huber-Piechotka",
- 3 wystawy tematyczne w gablotach na Wydziale Chemicznym: „IBUK dla chemików”, „Profesor Józef Zawadzki (1886-1951)”, „Profesor Wojciech Świętosławski”,
- 4 wystawy w Bibliotece Wydziału EiTI:

- 3 wystawy fotograficzne: „Podróż do Indonezji” – wystawa wirtualna, „Stany Zjednoczone w latach 90-tych”, „Madera – wyspa wiecznej wiosny”,
- wystawa malarstwa Anny Neubart.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

Tabela 13. Szkolenia zrealizowane przez pracowników bibliotek SBI PW w 2021 roku.

	Liczba uczestników	Liczba godzin
Przysposobienie biblioteczne		
Tradycyjne wykłady w języku polskim i angielskim (OINiAB + WEITI)	790	57
e-kurs na Platformie Szkoleniowej PW	7486	–
Szkolenia zaawansowane		
Informacja naukowa i patentowa w ramach studiów I i II stopnia (BG)	883	165
Własność intelektualna – wykład I rok studia stacjonarne i niestacjonarne (SiMR)	305	38
Ochrona własności intelektualnej – wykład dla I roku studiów stacjonarnych II stopnia specjalność IPEH (SiMR)	15	15
Inne specjalistyczne szkolenia (BG, WIBHIŚ)	45	3
Specjalistyczne kursy e-learningowe dla studiów I, II i III stopnia (BG)	821	–
Szkolenia i spotkania informacyjne dla redaktorów Bazy Wiedzy PW	121	90

UDOSTĘPNIANIE

Na koniec 2021 roku w zintegrowanym systemie bibliotecznym zarejestrowanych było 27 048 użytkowników, w tym 7 457 aktywnie korzystających z zasobów tradycyjnych.

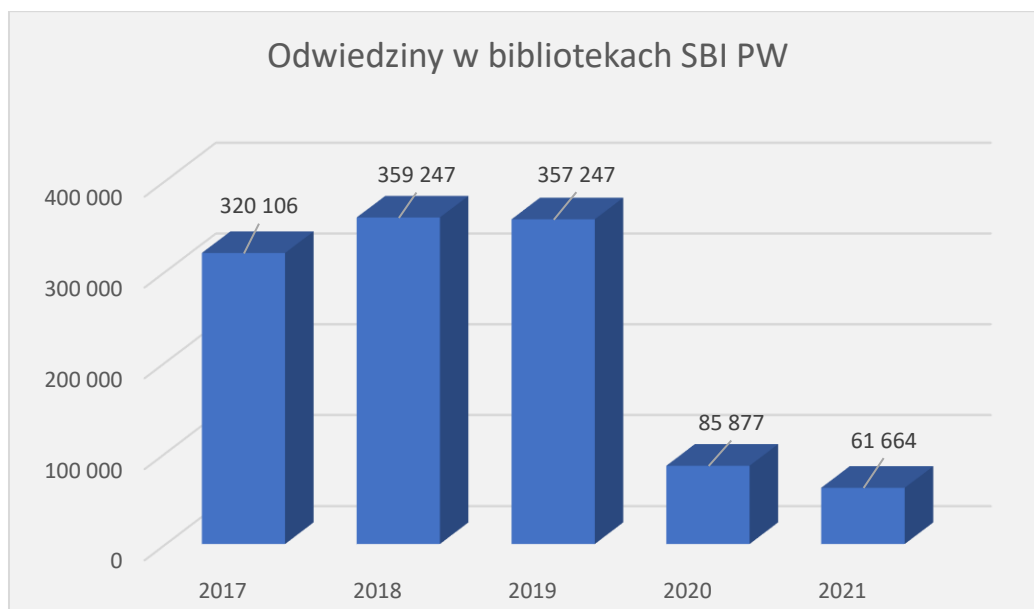
Dane dotyczące udostępniania zbiorów tradycyjnych w latach 2017–2021 przedstawiają rysunki 2. i 3. oraz tabela 14.

Rys. 2. Liczba udostępnionych zbiorów tradycyjnych w SBI (wypożyczenia na zewnątrz) w latach 2017–2021

Tabela 14. Udostępnianie na miejscu w latach 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba udostępnionych zbiorów	151 957	146 429	128 361	23 644	21 589

Rys. 3. Liczba odwiedzin w bibliotekach SBI w latach 2017–2021

Trwające w roku sprawozdawczym (wprowadzone w związku z epidemią w 2020 roku), ograniczenia w dostępie do świadczonych usług (czasowe, obligatoryjne zamknięcia bibliotek, ograniczenie liczby osób jednocześnie przebywających w czytelnii, brak swobodnego dostępu do półek, zdalne zajęcia dydaktyczne) kolejny raz znacząco wpłynęły na poziom wykorzystania zasobów bibliotecznych. Utrzymał się spadek udostępnień zbiorów tradycyjnych na miejscu.

WYKORZYSTANIE ZASOBÓW ELEKTRONICZNYCH

Tabela 15. Wykorzystanie licencjonowanych zasobów elektronicznych w latach 2017–2021

	2017	2018	2019	2020	2021
Czas [h:min:s]	33 854:43:33	34 329:51:11	30 286:55:36	45 876:34:46	70 181:13:08
Liczba logowań	274 354	309 054	281 304	329 547	300 373
Średni czas sesji	00:07:24	00:06:00	00:06:27	00:08:21	00:14:01
Przesłane treści (w byte'ach)	1 202 982 057 856	1 502 253 779 952	1 505 898 354 415	2 089 581 828 342	1 935 611 219 788
Średnia pobranych byte'ów na sesję	4 384 780	4 860 813	5 353 277	6 340 770	6 444 025

W 2021 roku nieznacznie zmniejszyła się (o 8%) liczba logowań do zasobów elektronicznych. Znacząco wzrósł natomiast (o 52%) ogólny czas korzystania z nich. O 67 % wydłużył się średni czas sesji. 86% logowań do zasobów elektronicznych stanowiły logowania spoza terenu PW.

Użytkownicy mieli dostęp do 218 baz danych, w których udostępniano: 540 712 książek elektronicznych, 8 589 czasopism elektronicznych i 109 140 norm elektronicznych.

Inne usługi

Tabela 16. Udostępnienia materiałów bibliotecznych w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych w roku 2021.

		książki	czasopisma	zb. specjalne	kopie
do bibliotek	krajowych	129	11	0	199
	zagranicznych	8	0	0	2
wysłano razem		137	11	0	201
z bibliotek	krajowych	87	0	1	177
	zagranicznych	15	0	0	69
sprowadzono razem		102	0	1	246

Tabela 17. Udostępnianie zasobów BGPW w ramach Systemu Wypożyczeń Warszawskich BiblioWawa w roku 2021

wypożyczenia	prolongaty	zwroty
77	134	83
konta aktywowane dla użytkowników z PW		33
konta aktywowane dla użytkowników z zewnątrz		26

Tabela 18. Usługi reprograficzne zrealizowane w roku 2021

	użytkownicy indywidualni	na potrzeby BG	jednostki PW	zamówienia zewnętrzne	razem
Liczba stron kopi cyfrowych	14 237	12 360	5 989	1 191 (BG 1 123)	33 777
	z czego 12 881 samoobsługowe skanery w BG				

DOSKONALENIE ZAWODOWE

Tabela 19. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych bibliotekarzy SBI w roku 2021

Rodzaj konferencji/ szkolenia		Wydarzenia tradycyjne			Wydarzenia online		
		liczba wydarzeń	liczba indywidualnych uczestników	osobo- godziny ¹	liczba wydarzeń	liczba indywidualnych uczestników	osobo- godziny ¹
konferencje, seminaria, targi	krajowe	5	6	64	43	65	292
	zagraniczne	0	0	0	8	8	35
webinaria					123	172	297
szkolenia, warsztaty krajowe		2	3	144	166	738	1622

Tabela 20. Doksztalcanie bibliotekarzy SBI w roku 2021

Doksztalcanie	liczba szkoleń	liczba indywidualnych uczestników	osobogodziny ¹
studia	1	1	114
nauka języków obcych		14	570

W 2021 roku opublikowane zostały 3 numery elektronicznego Biuletynu Biblioteki Głównej PW. Ponadto ukazała się drukiem wydana przez Bibliotekę Główną publikacja *Biblioteka na przełomie wieków XX/XXI. Wspomnienia bibliotekarzy Biblioteki Głównej PW*.

PODSUMOWANIE

Rok 2021 był kolejnym rokiem, w którym biblioteki funkcjonowały w rygorze związanym z sytuacją epidemiologiczną, w tym obligatoryjnym ograniczeniem świadczenia usług. Uwzględniając obowiązujące przepisy biblioteki realizowały wszystkie swoje podstawowe zadania określone w Regulaminie organizacyjnym PW.

Kształcenie w trybie zdalnym lub hybrydowym w Politechnice Warszawskiej oraz obostrzenia obowiązujące biblioteki spowodowały znacznie mniejsze wykorzystanie zasobów tradycyjnych (liczba wypożyczeń i udostępnień na miejscu). Zwiększonym zainteresowaniem cieszyły się zasoby elektroniczne, o połowę wzrósł średni czas sesji w bazach danych, co przełożyło się na 35% wzrost ogólnego czasu wykorzystania tych zasobów. Rosnące zapotrzebowanie na usługi zdalne przełożyło się w Bibliotece Głównej na zwiększenie środków finansowych przeznaczanych na zakup dostępu do elektronicznych podręczników i literatury naukowej. W ramach zwiększenia dostępności zasobów tradycyjnych biblioteki oferowały również usługi bezpłatnego skanowania literatury na potrzeby użytkowników z PW.

W roku sprawozdawczym zrealizowano terminowo zadania planowane jeszcze przed pandemią czego przykładem jest zakończenie realizacji projektu „Opracowanie, digitalizacja oraz upowszechnianie kolekcji fotografii autorstwa Tadeusza Baruckiego” dofinansowanego

¹ Liczba godzin trwania szkolenia pomnożona przez liczbę osób uczestniczących w szkoleniu

ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki w ramach programu Społeczna Odpowiedzialność Nauki.

Podjęto prace nad wzmocnieniem ładu organizacyjnego w SBI PW. Opracowano procedury dotyczące procesu udostępniania zasobów w zakresie obsługi konta bibliotecznego w zintegrowanym systemie bibliotecznym, udostępniania dokumentów bibliecznych na miejscu i poza bibliotekę, obiegu dokumentów bibliecznych wewnątrz biblioteki i generowania raportów. Prowadzono prace nad procedurami w obszarze gromadzenia i opracowania książek (druków zwartych i elektronicznych) oraz wydawnictw ciągłych. Zaktualizowano Regulamin Udostępniania Zbiorów i Świadczenia Usług Informacyjnych systemu biblioteczno-informacyjnego PW, uzupełniając go o regulacje związane z nowymi (wprowadzonymi w czasie pandemii) usługami i zapisy odzwierciedlające opracowane procedury.

Istotną częścią działalności bibliotek SBI było zaangażowanie w proces przygotowania Uczelni do ewaluacji działalności naukowej. Bibliotekarze prowadzili intensywne działania w celu dostosowania danych zgromadzonych w Bazie Wiedzy PW do obowiązujących przepisów prawnych odnoszących się do zakresu danych sprawozdawanych w Polskiej Bibliografii Naukowej i POL-on. W wyniku systematycznie prowadzonego eksportu danych w PBN zarejestrowano ponad 16 tysięcy metadanych publikacji wraz z informacją pozyskaną z Oświadczenia 3. Przygotowano materiały instruktażowe dla pracowników Uczelni dotyczące integracji profilu osoby w BW PW z jej profilem ORCID, wycofania lub zmiany dyscypliny w kontekście udziału osoby w publikacji w związku z wynikiem optymalizacji, zgłaszania publikacji/patentów do BW PW przez doktorantów szkół doktorskich. Na zlecenie władz Uczelni, władz wydziałów i przewodniczących rad dyscyplin naukowych przygotowywano indywidualne i zbiorcze raporty odnoszące się do dorobku publikacyjnego w poszczególnych dyscyplinach.